

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA
CABINET PREȘEDINTE
COMISIA PERMANENTĂ A U.N.B.R.
CONSILIUL U.N.B.R.

În atenția Domnului Președinte, Avocat dr. Traian C. BRICIU

Stimate Domnule Președinte,

Subsemnatul, **avocat dr. Sergiu I. Stănilă**, în calitate de Vicepreședinte U.N.B.R., coordonator al **Departamentului de Coordonare a Asistenței Judiciare**, prezint următorul

RAPORT DE ACTIVITATE

privind activitatea Departamentului de Coordonare a Asistenței Judiciare în perioada 2024 - mai 2025, solicitându-vă respectuos să îl înaintați Congresului Avocaților 2025.

1. PREMISE

În urma întâlnirilor de la sediul Ministerului de Justiție, la care au participat reprezentanții Uniunii Naționale a Barourilor din România, respectiv **Domnul Președinte Avocat dr. Traian C. Briciu**, **Doamna Avocat Emanuela Maria Antonescu - membru al Comisiei Permanente**, **Domnul Avocat George Moloman - membru al Consiliului U.N.B.R.** și subsemnatul,

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA, prin Departamentul de Coordonare a Asistenței Judiciare (DCAJ) a propus și demarat un PLAN DE ACȚIUNI, având drept scop monitorizarea activității de asistență juridică în materie penală, a sistemului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistență judiciară și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și a serviciilor de asistență judiciară privind accesul internațional la justiție în materie civilă și cooperarea judiciară internațională în materie penală.

Ne-am propus analizarea activității derulate în baza PROTOCOLULUI privind stabilirea onorariilor cuvenite avocaților pentru furnizarea serviciilor de asistență juridică în materie penală, pentru prestarea, în cadrul sistemului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistență judiciară și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și pentru asigurarea serviciilor de asistență judiciară privind accesul internațional la justiție în materie civilă și cooperarea judiciară internațională în materie penală semnat între Ministerul Justiției, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Uniunea Națională a Barourilor din România, înregistrat sub nr.

2/4880/08.02.2024, 226/C/08.02.2024 și 8-DCAJ-08.02.2024, identificarea problemelor cu care se confruntă justițiabilii, avocații și, respectiv, organele judiciare, în vederea identificării și implementării unor soluții eficiente, menite să asigure liberul acces la justiție și asigurarea în mod efectiv a dreptului la apărare.

Activitatea s-a desfășurat sub conducerea, îndrumarea și coordonarea Președintelui U.N.B.R., Domnul Avocat dr. Traian C. Briciu.

2.PROCEDURA DE LUCRU

S-au organizat întâlniri la sediile fiecărei curți de apel din țară, la care au participat reprezentanți ai Uniunii Naționale a Barourilor din România - **Domnul Avocat dr. Traian C. Briciu - Președinte, Domnul Avocat dr. Mihai Baco - Vicepreședinte, Domnul Avocat dr. Liviu Mihai - Vicepreședinte, Domnul Avocat dr. Sergiu I. Stănilă - Vicepreședinte, coordonator DCAJ și Domnul Avocat George Moloman - membru al Consiliului U.N.B.R.**, reprezentanți ai instanțelor din raza curților de apel (cu precădere ai secțiilor penale - curte de apel, tribunale, judecătoria), reprezentanți ai instanțelor militare, reprezentanți ai parchetelor din subordinea parchetului de pe lângă curtea de apel, reprezentanți ai DNA Serviciile Teritoriale, reprezentanți ai DIICOT Serviciile Teritoriale și Birourile Teritoriale, reprezentanți ai penitenciarelor și inspectoratelor județene de poliție, reprezentanți ai barourilor din raza curții de apel (decani și coordonatori ai Serviciilor de Asistență Judiciară), precum și avocați interesați, cu precădere cei înscrși în Registrul de Asistență Judiciară și în Registrul avocaților care pot fi desemnați de către instanțele judecătorești drept curatori speciali.

3.ȘEDINȚE DE LUCRU

Au fost programate și s-au desfășurat următoarele ședințe de lucru (în ordinea cronologică a desfășurării lor):

1. Curtea de Apel Timișoara - în data de **05.04.2024**, la sediul Baroului Timiș - Timișoara, str. Lucian Blaga nr. 2, et. 2, jud. Timiș, pentru **Barourile Arad, Caraș-Severin și Timiș;**
2. Curtea de Apel Oradea - în data de **08.04.2024**, la sediul Baroului Bihor - Oradea, str. George Enescu nr. 1, jud. Bihor, pentru **Barourile Bihor și Satu Mare;**
3. Curtea de Apel Brașov - în data de **15.04.2024**, în Sala de Consiliu a Curții de Apel Brașov - Brașov, str. Poienelor nr. 7B, camera 305, et. 3, jud. Brașov, pentru **Barourile Brașov și Covasna;**
4. Curtea de Apel Ploiești - în data de **26.04.2024**, în Sala de Conferințe a Curții de Apel Ploiești - Ploiești, str. Gheorghe Doja nr. 42, camera E101, jud. Prahova, pentru **Barourile Prahova, Buzău și Dâmbovița;**
5. Curtea de Apel Suceava - în data de **16.05.2024**, în Sala Salzburg a Hotelului Sonnenhof - Suceava, Bd. Sofia Vicoveanca nr. 68, jud. Suceava, pentru **Barourile Suceava și Botoșani;**
6. Curtea de Apel Alba-Iulia - în data de **30.05.2024**, în Sala "Constantin Hamangiu" a Curții de Apel - Alba-Iulia, Piața Ion I.C. Brătianu nr. 1, et. 2, jud. Alba, pentru **Barourile Alba, Sibiu și Hunedoara;**
7. Curtea de Apel Cluj - în data de **31.05.2024**, la sediul Baroului Cluj - Cluj-Napoca, str. Pavel Roșca nr. 8, jud. Cluj, pentru **Barourile Cluj, Sălaj, Maramureș și Bistrița Năsăud;**

8. Curtea de Apel Galați - în data de **20.06.2024**, la sediul Universității Dunărea de Jos - Galați, str. Traian nr. 393B, corp T, jud. Galați, pentru **Barourile Galați, Vrancea și Brăila**;
9. Curtea de Apel Iași - în data de **02.07.2024**, la Palatul Culturii, Sala Voievozilor - Iași, Piața Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 1, jud. Iași, pentru **Barourile Iași și Vaslui**;
10. Curtea de Apel Bacău - în data de **11.10.2024**, la sediul Baroului Bacău - Bacău, str. Mihai Viteazu nr. 12, sc. D, parter, jud. Bacău, pentru **Barourile Bacău și Neamț**;
11. Curtea de Apel București - în data de **16.10.2024**, la Curtea de Apel București, în sala de ședință Constantin Hamangiu - P134 - București, Splaiul Independenței nr. 5, sectorul 4, pentru **Barourile București, Ilfov, Ialomița, Giurgiu, Călărași și Teleorman**;
12. Curtea de Apel Craiova - în data de **17.10.2024**, în Aula Magna "Ion Dogaru" a Facultății de Drept - Craiova, Calea București nr. 107D, jud. Dolj, pentru **Barourile Dolj, Olt, Mehedinți și Gorj**;
13. Curtea de Apel Constanța - în data de **30.10.2024**, la sediul Baroului Constanța - Sala de Conferințe - Constanța, str. Traian nr. 24 B, etaj 2, jud. Constanța, pentru **Barourile Constanța și Tulcea**;
14. Curtea de Apel Târgu Mureș - în data de **18.11.2024**, la sediul Curții de Apel Târgu Mureș - Sala de Consiliu (etaj 2, sala 201) - Târgu-Mureș, str. Justiției nr. 1, jud. Mureș, pentru **Barourile Mureș și Harghita**;
15. Curtea de Apel Pitești - în data de **11.12.2024**, la Hotel Ramada - Sala Opal - Pitești, Calea București nr. 31, jud. Argeș, pentru **Barourile Argeș și Vâlcea**.

4.DISCUȚII ASUPRA PROBLEMATICII ABORDATE

În cadrul întâlnirilor s-au discutat noile dispoziții ale PROTOCOLULUI semnat între Ministerul Justiției, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Uniunea Națională a Barourilor din România, înregistrat sub nr. 2/4880/08.02.2024, 226/C/08.02.2024 și 8-DCAJ-08.02.2024, au fost identificate problemele cu care se confruntă justițiabilii, avocații și, respectiv, organele judiciare, s-a propus implementarea unor soluții eficiente, menite să asigure liberul acces la justiție și asigurarea în mod efectiv a dreptului la apărare, cum ar fi (***exemplificativ, probleme ivite din aplicarea neunitară a dispozițiilor Protocolului***):

1. Reglementarea emiterii de împuterniciri distincte cu onorarii distincte pentru dosarele având ca obiect măsurile preventive, în cadrul procedurii de cameră preliminară și de judecată, similar cu reglementarea din faza de urmărire penală;
2. Reglementarea mandatului european;
3. Reglementarea situației reunirii dosarelor penale;
4. aplicarea art. 10 alin. 2 din Protocol, la cererea justificată a avocatului;
5. Reglementarea efectelor încetării împuternicirii avocatului din oficiu la prezentarea avocatului ales;
6. Reglementarea decontării cheltuielilor de transport, întocmirea ordinului de deplasare la fiecare deplasare pentru activități profesionale (utilizarea reperului sediului profesional sau a domiciliului); utilizarea informațiilor de pe www.distante.ro;
7. Reglementarea ordinului de protecție în cazul în care mai multe persoane au calitatea de parte în dosar;
8. Reglementarea plăților la timp a sumelor cuvenite cu titlu de onorarii;
9. Reglementarea plății onorariilor parțiale pentru urmărirea penală, inclusiv prin stabilirea unor criterii valorice;
10. Reglementarea remunerației cuvenite curatorului și regimul juridic al acesteia;

11. Reglementarea situației casării cu trimitere spre rejudecare în cazul curatorului;
12. Reglementarea comisiilor rogatorii, în care nu se acordă onorarii sau se acordă cu dificultate;
13. Semnarea referatelor pentru faza de urmărire penală la începutul activităților;
14. Pregătirea profesională și specializarea avocaților înscriși în Registrul de asistență judiciară; studierea dosarelor;
15. Reglementarea substituirii în cazul asistenței juridice din oficiu, asistenței judiciare/extrajudiciare gratuite;
16. Reglementarea unui model unic de referat de decontare a onorariilor, cu actualizarea rubricilor actuale și introducerea unora noi;
17. crearea unei platforme electronice unice la nivel național;
18. Comunicarea între autoritățile judiciare și barou;
19. Solicitarea și plata sumelor de bani cu titlu de onorarii/remunerație în interiorul unui termen de prescripție;
20. Reglementarea situației restituirii dosarului la parchet, după faza de cameră preliminară;
21. Reglementarea situației măsurilor asigurătorii;
22. Asumarea conformității exactității datelor cuprinse în referat și de către reprezentantul baroului și de către avocat și de către organul judiciar;
23. Reglementarea declinării cauzelor;
24. Desemnarea curatorului după confirmarea plății remunerației;
25. Reglementarea grefelor la penitenciare;
26. Continuitatea în asigurarea asistenței juridice din oficiu între urmărirea penală și faza de cameră preliminară/judecată;
27. Problematika reducerii onorariilor avocațiale și a remunerațiilor de curator;
28. Reglementarea dispozițiilor din legi speciale (Legea nr. 211/2004);
29. Reglementarea asigurării asistenței juridice din oficiu în cauzele urgente;
30. Reglementarea repartizării avocaților stagiați la urmărirea penală;
31. Problematika emiterii facturilor de către avocați;
32. Propuneri privind efectuarea plății directe de către autoritățile judiciare către avocați;
33. Accesul avocatului la dosar, în special în cazul dosarelor secretizate;
34. Utilizarea în procedura de actualizare a sumelor de bani cuvenite cu titlu de onorarii a punctelor de complexitate a dosarelor, stabilite prin grila CSM;
35. Situația avocaților pensionari;
36. Situații de discriminare/concurență neloială între avocatul din oficiu și avocatul ales;
37. Aplicarea Ghidului onorariilor minimale și în cazul asistenței judiciare;
38. Existența onorariilor disproporționate între activitățile judiciare și, respectiv, extrajudiciare;
39. Aplicarea în timp a Protocolului;
40. Decontarea onorariilor condiționată de solicitarea unor documente care nu sunt prevăzute de dispozițiile legale;
41. Reorganizarea planificării avocaților la urmărirea penală.

În urma discuțiilor și analizelor făcute în cadrul întâlnirilor derulate, DCAJ, sub coordonarea Domnului Președinte al U.N.B.R. și a Comisiei Permanente, va iniția consultări în vederea discutării cu factorii implicați, respectiv Ministerul Justiției și Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a adoptării unor modificări ale Protocolului, menite să eficientizeze aplicarea acestuia, modificări care vor include propunerile de mai sus. Proiectul de modificare a Protocolului va fi prezentat Consiliului UNBR.

5.PROCEDURA SAJ

Având în vedere dispozițiile art. 76 lit. a), f), j) și k) din Legea nr. 51/1995 republicată și modificată, potrivit căreia *Departamentul de coordonare a asistenței judiciare exercită, în principal, următoarele atribuții: a) desfășoară conducerea metodologică a activității de acordare a asistenței judiciare; f) efectuează controlul asupra asistenței judiciare acordate; j) popularizează sistemul de asistență judiciară; k) stabilește formularistica utilizată de barouri pentru organizarea activității de asistență judiciară și extrajudiciară, în condițiile legii,*

Având în vedere contextul modificărilor legislative privind raportările digitale pe care le presupune sistemul de TVA, cu predilecție cele legate de E-Factura,

Având în vedere dispozițiile art. 81, art. 82 și art. 84 din Legea nr. 51/1995 republicată și modificată,

Având în vedere dispozițiile art. 163 și art. 166 din Statutul Profesiei de Avocat,

Având în vedere dispozițiile art. 9 din PROTOCOLUL privind stabilirea onorariilor cuvenite avocaților pentru furnizarea serviciilor de asistență juridică în materie penală, pentru prestarea, în cadrul sistemului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistență judiciară și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și pentru asigurarea serviciilor de asistență judiciară privind accesul internațional la justiție în materie civilă și cooperarea judiciară internațională în materie penală, semnat între Ministerul Justiției, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Uniunea Națională a Barourilor din România, înregistrat sub nr. 2/4880/08.02.2024, 226/C/08.02.2024 și 8-DCAJ-08.02.2024,

Departamentul de coordonare a asistenței judiciare a emis **PROCEDURA pentru barouri, pentru avocații înscrși în Registrul de asistență judiciară referitoare la etapele care urmează a fi parcurse în vederea:**

- a. încasării sumelor de bani cu titlu de onorarii pentru furnizarea serviciilor de asistență juridică în materie penală, pentru furnizarea serviciilor de asistență juridică, în cadrul sistemului de ajutor public judiciar, pentru furnizarea serviciilor de asistență judiciară și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și pentru furnizarea serviciilor de asistență judiciară privind accesul internațional la justiție în materie civilă și cooperarea judiciară internațională în materie penală;**
- b. încasării sumelor de bani cu titlu de cheltuieli de transport dacă activitatea de asistență judiciară se desfășoară într-o altă localitate decât localitatea de domiciliu sau localitatea în care își are sediul profesional;**
- c. încasării sumelor de bani cu titlu de remunerație curator pentru furnizarea serviciilor de curatelă în condițiile Codului de procedură civilă, exclusiv pentru situațiile în care remunerația de curator provine din bugetul statului, potrivit art. 49 din O.U.G. nr. 80/2013 modificată.**

Totodată, au fost redactate modelul de referat de decontare a onorariului pentru furnizarea serviciilor de asistență juridică și a cheltuielilor de deplasare, de borderou, precum și de notă contabilă, care urmează a fi utilizate de barouri în relația cu instanțele judecătorești și cu unitățile de parchet.

Drafturile finale ale Procedurii și ale formularelor propuse au fost aprobate, în urma organizării a două ședințe online (ZOOM), de toți decanii barourilor și coordonatorii SAJ din toate barourile.

Procedura, împreună cu formularele anexate, au fost aprobate de Consiliul UNBR în ședința din luna martie 2025, când s-a aprobat și realizarea unei Platforme Informatice unice de gestionare a Serviciului de Asistență Juridică, care va fi realizată și implementată în perioada care urmează. Costurile acestui proiect vor fi suportate de UNBR, inclusiv din fonduri nerambursabile.

6.ACTUL ADIȚIONAL NR. 2/2025 LA PROTOCOL

La data de 16.04.2025 s-a semnat Actul Adițional nr. 2/2025 la PROTOCOLUL privind stabilirea onorariilor convenite avocaților pentru furnizarea serviciilor de asistență juridică în materie penală, pentru prestarea, în cadrul sistemului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistență judiciară și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și pentru asigurarea serviciilor de asistență judiciară privind accesul internațional la justiție în materie civilă și cooperarea judiciară internațională în materie penală semnat între Ministerul Justiției, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Uniunea Națională a Barourilor din România, înregistrat sub nr. 2/4880/08.02.2024, 226/C/08.02.2024 și 8-DCAJ-08.02.2024, **prin care au fost actualizate onorariile avocațiale cu Indicele Prețurilor de Consum pe perioada mai 2024 - februarie 2025.**

7.ALTE ACTIVITĂȚI

Departamentul de Coordonare a Asistenței Judiciare din cadrul U.N.B.R. a recepționat solicitări din partea barourilor și a avocaților privind interpretarea și aplicarea normelor Protocolului, emițând puncte de vedere scrise, al căror conținut a fost aprobat de Domnul Președinte U.N.B.R., Avocat dr. Traian C. Briciu, fiind transmise solicitanților.

De asemenea, a fost organizată o vizită de lucru în Bulgaria, la invitația vecinilor noștri, al cărei scop a constat în analiza sistemului bulgar de organizare și funcționare a asistenței juridice din oficiu/asistență judiciară și extrajudiciară gratuită, vizită la care au participat Domnul Avocat dr. Dan Oancea - Director INPPA și membru al Comisiei Permanente, Doamna Avocat Emanuela Maria Antonescu - membru al Comisiei Permanente și Decan al Baroului Prahova și Domnul Avocat George Moloman - membru al Consiliului U.N.B.R. și subsemnatul.

În fine, Departamentul de Coordonare a Asistenței Judiciare din cadrul U.N.B.R. a analizat actele normative care reglementează sistemul de organizare și funcționare a asistenței juridice din oficiu/asistență judiciară și extrajudiciară gratuită și în alte țări (ex. Moldova), în vederea preluării și implementării în legislația românească a unor dispoziții legale.